

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

Людмила ЮРЧИШЕНА

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

методичні рекомендації щодо виконання
індивідуальних творчо-аналітичних завдань для здобувачів
вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Вінниця
2023

УДК 658.14/17/076.5

Ю 835

*Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 5 від 13 листопада 2023 р.)*

Укладач: *Л. В. Юрчишена*, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи.

Рецензенти:

Є. Є. Іонін, доктор екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту;

І. В. Панченко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та поведінкової економіки.

Юрчишена Л. В.

Ю 835 Податкова система: методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних творчо-аналітичних завдань для здобувачів вищої освіти СО «Бакалавр» економічних спеціальностей. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 20 с.

Методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних творчо-аналітичних завдань для здобувачів вищої освіти СО «Бакалавр» підготовлено відповідно до силабусу навчальної дисципліни «Податкова система» для ОП «Фінанси, банківська справа та страхування». Вони містять 12 тем і пропонуються як альтернатива іспиту. Роботи виконуються протягом семестру і презентуються на останньому занятті.

Індивідуальні творчо-аналітичні завдання спрямовані на формування програмних результатів навчання, визначених в освітніх програмах, які набуваються під час вивчення курсу, а також навичок самостійної роботи здобувача, відкритості до нових знань, формують у здобувачів вміння аналізувати фінансову звітність, застосовувати аналітичний і методичний інструментарій для прийняття фінансових рішень, візуалізувати фінансові показники та інтерпретувати отримані результати в умовах невизначеності та ризиків.

УДК 658.14/17/076.5

© Юрчишена Л. В., 2023

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. Загальні вказівки щодо виконання індивідуального творчо-аналітичного завдання.....	6
РОЗДІЛ 2. Критерії оцінювання індивідуального творчо-аналітичного завдання.....	9
РОЗДІЛ 3. Індивідуальні творчо-аналітичні завдання за тематичною спрямованістю	10
Тема 1. Сутність та види податків	10
Тема 2. Податкова система і податкова політика держави	10
Тема 3. Державна податкова служба України.....	11
Тема 4. Податок на додану вартість.....	11
Тема 5. Акцизний податок	12
Тема 6. Мито	13
Тема 7. Податок на прибуток підприємств	14
Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб.....	14
Тема 9. Екологічний податок.....	15
Тема 10. Рентна плата	15
Тема 11. Місцеве та майнове оподаткування в Україні	17
Тема 12. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	19

ВСТУП

Податкова система є освітнім компонентом циклу професійної та практичної підготовки для здобувачів ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» і (разом з іншими ОК) формує результати навчання та компетентностей фінансистів відповідно до змісту та фокусу освітньо-професійної програми, Стандарту вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, додатково до НРК.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Податкова система» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо побудови податкової системи та податкової політики України, застосовувати методичний інструментарій здійснення контрольних функцій у сфері оподаткування, діагностики стану податкової системи, методики розрахунку загальнодержавних та місцевих податків і зборів, порівнювати альтернативні способи оподаткування фізичних та юридичних осіб, здійснювати комунікації платників і контролюючих органів, надавати послуги податкового консалтингу.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів відповідно до ОП «Фінанси, банківська справа та страхування».

За результатами вивчення навчальної дисципліни формуються:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Вміння здійснювати фінансове прогнозування і планування, складати фінансові бюджети у галузі фінансів, банківської справи та страхування.

СК13. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування фінансових рішень у галузі фінансів, банківської справи та страхування.

СК14. Здатність надавати консалтингові послуги з питань страхування, оподаткування, інвестиційної, емісійної і посередницької діяльності на фінансовому ринку.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР24. Формувати та реалізовувати комунікації в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

ПР27. Вміти надавати консалтингові послуги на фінансовому ринку.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Організація навчального процесу в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (далі – Університет) регулюється «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». Однією із форм організації освітньої діяльності є самостійна робота здобувача.

Самостійна робота – форма організації освітньої діяльності, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну у час, вільний від навчальних занять. Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми і формування у здобувачів вищої освіти здатності самостійно (без безпосередньої участі викладача) шукати і систематизувати інформацію з відкритих джерел, опанувати можливості цифрових бібліотек та відкритих баз даних, відбирати необхідну інформацію та формувати власну думку щодо сучасних суспільних процесів та розвитку спеціальності.

Однією із форм самостійної роботи є індивідуальне творчо-аналітичне завдання (ІТАЗ), що пропонується як альтернатива іспиту, виконується протягом семестру і презентується на останньому занятті. Тематику ІТАЗ викладач розміщує в Moodle або здобувач може самостійно обрати одну із тем, що визначені силабусом, на початку курсу із урахуванням своїх інтересів. Завдання передбачає виконання розрахункових робіт, їх візуалізацію та критичні, обґрунтовані висновки за результатами дослідження, пропозиції для обґрунтування фінансових рішень.

Індивідуальне творчо-аналітичне завдання (ІТАЗ) – це вид завдання, який передбачає виконання здобувачем творчої роботи, що поєднує аналітичний та творчий підхід до розв’язання певної проблеми або завдання.

ІТАЗ передбачає проведення дослідження, пошуку та оброблення інформації, застосування знання податкового законодавства, визначення його актуальності, формування висновків та розробку власних рекомендацій або рішень з певної проблеми. ІТАЗ може бути направлене на розвиток критичного мислення, творчих навичок, аналітичної компетенції, здатності працювати з нормативно-правовими актами, оцінювати їх актуальність, застосовувати на практиці та здійснювати дослідницьку активність.

Типові етапи виконання ІТАЗ можуть включати:

- визначення і узгодження з викладачем теми ІТАЗ;
- формулювання мети та завдання, предмета і об’єкта дослідження;
- моніторинг нормативно-правового законодавства з питань оподаткування;
- збір та аналіз інформації за останні 3–5 років;
- виконання аналітичної частини ІТАЗ, розрахунок показників, їх порівняння в динаміці, представлення результатів в табличному і графічному форматі;

- розробка висновків, висунення рекомендацій щодо теми дослідження;
- формування списку використаних джерел (рекомендовано – за останні п'ять років, наводяться тільки ті джерела, що використані під час написання ІТАЗ);
- оформлення роботи у вигляді презентації, до якої додається документ формату Excel із розрахунками.

Структура ІТАЗ містить:

ВСТУП (актуальність, мета, завдання, предмет, об'єкт дослідження).

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНА І НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ЧАСТИНА.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

Виконання ІТАЗ вимагає самостійної роботи, організаційних навичок, аналітичної та творчої діяльності здобувача вищої освіти, а також володіння науковим методом дослідження і високим рівнем академічної письмової мови, дотримання вимог наукового стилю, академічної доброчесності, якісно оформленої роботи та представлення результатів в усному вигляді.

Вимоги до оформлення ІТАЗ

Результати ІТАЗ оформляються у вигляді презентації Power Point, Canva, Prezi, що включає не більше 15 слайдів, кількість яких за розділами може дещо відрізнятися. Презентація має бути якісною і відповідати критеріям оцінювання, зазначеним у таблиці 1. Форма подачі документа Excel довільна, проте мають бути представлені розрахунки із застосуванням формул, графічних матеріалів. Після таблиць, рисунків потрібно наводити посилання на джерела інформації.

Рекомендована структура презентації:

1-й слайд – зазначається окремими рядками назва Університету, факультету, кафедри, назва слайда – ІНДИВІДУАЛЬНЕ ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА», тема завдання, прізвище, ім'я, курс, шифр і назва спеціальності, назва освітньої програми;

2-й слайд – мета та завдання;

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНА І НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ЧАСТИНА

3–5-й слайди – представляється інформація визначена питаннями в розділі;

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

6–9-й слайди – представлення результатів дослідження у вигляді аналітичних таблиць, рисунків, графіків, діаграм;

10-й слайд – висновки (тезово за ІТАЗ);

11-й слайд – Список використаних джерел.

Максимальна кількість слайдів 15.

Виконання індивідуального творчо-аналітичного завдання здійснюється відповідно до термінів, що передбачені карткою (табл. 2). Тему ІТАЗ потрібно узгодити

до першого модуля. Здобувач може пропонувати іншу тему, але вона має бути дотична до курсу «Податкова система» та узгоджена із викладачем. На виконання завдання відводиться 4 тижні. Індивідуальне творчо-аналітичне завдання *може бути зараховане як підсумковий контроль (іспит)* за відповідного оформлення та презентації результатів.

Таблиця 2 – Картка виконання індивідуального творчо-аналітичного завдання

№	Етап виконання	Тиждень навчання	% часу на виконання
1	Визначення і узгодження з викладачем теми ІТАЗ	1–8	5 %
2	Окреслення проблеми дослідження, формулювання мети та завдання, предмета і об'єкта дослідження	9	10 %
3	Дослідження теоретичних підходів та нормативно-правового законодавства з обраної теми	10–11	30 %
4	Виконання аналітичної частини ІТАЗ	12–13	30 %
5	Формулювання висновків та оформлення списку використаних джерел	13	5 %
6	Оформлення роботи у вигляді презентації	14	10 %
7	Усна презентація і захист ІТАЗ	Остання пара або консультація	10 %

РОЗДІЛ 2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Згідно з Методичними рекомендаціями до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса, до ІТАЗ запропоновано такі критерії оцінювання презентації (табл. 2). Максимальний бал за ІТАЗ визначений у силабусі освітньої програми і становить 35 балів.

Таблиця 2 – Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання	0–19 балів	20–29 балів	30–35 балів
Моніторинг нормативного правового законодавства	Не всі положення нормативно-правового законодавства є актуальними	Не містить критичного аналізу нормативно-правового законодавства, наявні помилки в його актуальності	Містить критичний аналіз нормативно-правового законодавства, положення є актуальними
Відповідність матеріалу тематиці проекту	Містить близький за тематикою матеріал, але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проекту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
Структурованість інформації	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
Використання графіків, таблиць, діаграм	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильне, джерела вичерпні
«Читабельність» тексту, наочність	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається
Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації	Дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту	Дизайн не суперечить загальному змісту проекту	Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту
Уміння і навички використовувати комп'ютерні технології (використання спецефектів, анімацій, звуків, графіки)	Низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій	Робота справляє враження про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій учнями	Робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями

РОЗДІЛ 3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ТВОРЧО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ ЗА ТЕМАТИЧНОЮ СПРЯМОВАНІСТЮ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ

Тема ІТАЗ 1.1. Еволюція податків

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Генезис становлення податків в Україні.

Еволюція податкового законодавства в Україні: ключові зміни.

2. Діагностика стану податкової системи.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження податків до бюджетів різних рівнів, починаючи з 2021 р. (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 1.22. Світовий досвід оподаткування

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Порівняння податків у країнах світу.

Ставки оподаткування: порівняльний аналіз для країн світу.

2. Діагностика стану податкової системи.

Проаналізувати податкові надходження до бюджетів країн світу загалом та відносно основних податків за останні п'ять років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Тема ІТАЗ 2.1. Податкова політика України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Історичні аспекти становлення податкової політики в Україні.

Роль податкової політики в державному регулюванні економіки.

2. Аналіз податкової політики України.

Основні напрями сучасної податкової політики та оцінка її впливу на наповнення бюджету України за останні п'ять років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 2.2. Становлення контролюючих органів у сфері оподаткування України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Податкова політика як складник бюджетної політики України.

Елементи та основні принципи податкової політики в Україні.

2. Оцінка діяльності ДПС України.

Зміна місії та стратегічних цілей діяльності ДПС України.

Аналіз показників ефективності функціонування контролюючих органів за останні п'ять років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Тема ІТАЗ 3.1. Становлення контролюючих органів у сфері оподаткування України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Етапи становлення контролюючих органів в Україні.

Зміна повноважень контролюючих органів в Україні відповідно до податкового законодавства.

2. Оцінка діяльності ДПС України.

Зміна місії та стратегічних цілей діяльності ДПС України.

Аналіз показників ефективності функціонування контролюючих органів за останні п'ять років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 3.2. Аналіз надходження податків в умовах кризи

На вибір: 1) ПДФО, військовий збір, ЄСВ; 2) ПДВ, АЗ, Мито; 3) єдиний податок (в розрізі груп), податок на прибуток.

1. Теоретична частина.

Дослідити зміни в законодавстві стосовно обраних податків, визначити об'єкт, базу оподаткування і ставки, за наявності пільги, терміни звітування і сплати залежно від платників, штрафи.

2. Практична частина.

Проаналізувати надходження податків поквартально за останні 5 років, зокрема за поточний період, оцінити їх зміну в обсягах, структурі і відносно певних бюджетів. Результати представити в табличній і графічній формі).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 4. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Тема ІТАЗ 4.1. ПДВ: становлення та фіскальна ефективність

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Ключові зміни в податковому законодавстві щодо становлення ПДВ в Україні.

Платники, об'єкт, база і ставки оподаткування ПДВ.

2. Оцінка фіскальної ефективності ПДВ в Україні.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження ПДВ до державного бюджету за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 4.2. Адміністрування ПДВ в Україні

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Сутність та механізм розрахунку ПДВ.

Електронне адміністрування ПДВ в Україні.

2. Оцінка фіскальної ефективності ПДВ в Україні.

Проаналізувати обсяг надходжень ПДВ до державного бюджету, відшкодування ПДВ з державного бюджету за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 4.3. Податкові новації та моделювання надходження ПДВ до бюджету

1. Податкові новації ПДВ.

Ключові зміни ПДВ в податковому законодавстві.

Платники, об'єкт, база і ставки оподаткування ПДВ.

2. Оцінка фіскальної ефективності ПДВ в Україні.

Моделювання зміни надходження ПДВ бюджету, визначення частки ПДВ в доходах державного бюджету, відносно податкових надходжень та ВВП країни (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 5. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Тема ІТАЗ 5.1. Фіскальна ефективність акцизного податку

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Платники, об'єкт, база і ставки оподаткування акцизним податком.

Ключові зміни в податковому законодавстві з питань акцизного оподаткування.

2. Оцінка фіскальної ефективності акцизного податку в Україні.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження акцизного податку до бюджетів різних рівнів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 5.2. Акцизний податок з тютюнових виробів в Україні та країні ЄС

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Ключові зміни в податковому законодавстві з питань акцизного оподаткування: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Соціальний аспект впливу акцизного податку з тютюнових виробів.

2. Оцінка фіскальної ефективності акцизного податку з тютюнових виробів в Україні.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження акцизного податку з тютюнових виробів до бюджету України та в країнах ЄС за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 5.3. Особливості оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв та тютюнових виробів

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Ключові зміни в податковому законодавстві з питань акцизного оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

2. Аналіз надходження акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів до бюджету України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 6. МИТО

Тема ІТАЗ 6.1. Митно-тарифна політика України на сучасному етапі

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Ключові зміни в податковому законодавстві з питань митно-тарифної політики. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами.

2. Аналіз надходження акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження мита до бюджетів різних рівнів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 6.2. Митні тарифи в Україні

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Визначити нормативно-правове забезпечення щодо встановлення митних режимів.

Охарактеризувати митні режими в Україні

2. Аналіз надходження акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження мита до бюджетів різних рівнів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 7. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Тема ІТАЗ 7.1. Фіскальне значення податку на прибуток підприємств

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Ключові зміни в податковому законодавстві з питань оподаткування податком на прибуток: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Різниці визначені Податковим кодексом України для коригування фінансового результату до оподаткування: під час нарахування амортизації необоротних активів, під час формування резервів (забезпечень), під час здійснення фінансових операцій.

2. Аналіз надходження податку на прибуток до державного бюджету.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження податку на прибуток до державного бюджету України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 7.2. Порівняння податку на прибуток підприємств із податком на виведений капітал

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Податок на прибуток підприємств: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Податок на прибуток підприємств та податок на виведений капітал: спільні й відмінні риси.

2. Аналіз надходження податку на прибуток підприємств до державного бюджету.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження податку на прибуток до державного бюджету України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 8. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Тема ІТАЗ 8.1. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходів бюджету України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Моніторинг податкового законодавстві з питань оподаткування податком на доходи фізичних осіб: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Механізм стягнення податку на доходи фізичних осіб.

2. Аналіз надходження податку на доходи фізичних осіб до бюджетів різних рівнів.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження податку на доходи фізичних осіб до бюджетів різних рівнів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 8.2. Пільги з податку на доходи фізичних осіб

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Платники, об'єкт і база оподаткування: правові аспекти.

Податкова соціальна пільга: механізм розрахунку та особливості застосування.

Податкова знижка: види, правове забезпечення та механізм отримання.

2. Аналіз надходження податку на доходи фізичних осіб до бюджетів різних рівнів.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження податку на доходи фізичних осіб до бюджетів різних рівнів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 9. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Тема ІТАЗ 9.1. Екологічний податок як інструмент впливу на економіку природокористування

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Моніторинг податкового законодавства з екологічного податку: види екологічного податку, платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Порядок обчислення екологічного податку.

2. Аналіз надходження екологічного податку до бюджетів України.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження екологічного податку до бюджету України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 10. РЕНТНА ПЛАТА

Тема ІТАЗ 10.1. Рентна плата за спеціальне використання води

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Моніторинг податкового законодавства з рентної плати за спеціальне використання води: платники, об'єкт оподаткування та звільнені об'єкти оподаткування, ставки.

Порядок нарахування і сплати податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання води.

2. Аналіз надходження рентної плати за спеціальне використання води.

Проаналізувати обсяг та структуру надходження рентної плати за спеціальне використання води до бюджету України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 10.2. Рентна плата за користування радіочастотними ресурсами України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Моніторинг податкового законодавства з рентної плати за користування радіочастотними ресурсами України: платники, об'єкт оподаткування та звільнені об'єкти оподаткування, ставки.

Порядок нарахування і сплати податкових зобов'язань з рентної плати за користування радіочастотними ресурсами України.

2. Аналіз надходження рентної плати за користування радіочастотними ресурсами України.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження рентної плати за користування радіочастотними ресурсами України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 10.3. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Моніторинг податкового законодавства з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів: платники, об'єкт оподаткування та звільнені об'єкти оподаткування, ставки.

Порядок нарахування і сплати податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

2. Аналіз надходження рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 10.4. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Моніторинг податкового законодавства з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України: платники, об'єкт оподаткування та звільнені об'єкти оподаткування, ставки.

Порядок нарахування і сплати податкових зобов'язань з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

2. Аналіз надходження рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 11. МІСЦЕВЕ ТА МАЙНОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Тема ІТАЗ 11.1. Податок на майно як додаткове джерело наповнення місцевих бюджетів

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Охарактеризувати види майнового податку: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Механізм стягнення податку на майно.

2. Аналіз надходження податку на майно до бюджету.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження податку на майно до бюджетів різних рівнів за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

Тема ІТАЗ 11.1. Місцеві податки та збори як складник податкової системи України

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Охарактеризувати види місцевих податків: платники, об'єкт, база і ставки оподаткування.

Механізм стягнення місцевих податків.

2. Аналіз надходження місцевих податків до місцевих бюджетів.

Проаналізувати обсягу та структуру надходження місцевих податків до бюджету за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

ТЕМА 12. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема ІТАЗ 12.1. Єдиний податок як джерело наповнення місцевих бюджетів

1. Моніторинг нормативно-правового законодавства.

Особливості перебування на спрощеній системі оподаткування: групи, платники, ставки та обмеження щодо перебування на певній групі.

РРО для ФОП-спрошених: особливості застосування.

2. Аналіз надходження єдиного податку до місцевих бюджетів.

Аналіз єдиного податку у формуванні доходів місцевих бюджетів України за останні 5 років (результати представити графічно, пояснити ключові зміни).

3. Презентація отриманих результатів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Юрчишена Л. В. Податкова система: навч.-метод. посіб. Вінниця, 2017. 229 с.
2. Податкова система: курс в Moodle. URL: <https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=1337> (дата звернення: 22.08.2020).
3. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система: підручник. Київ: Знання України, 2019. 567 с.
4. Податкова система: навч. посіб. / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська та ін. / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
5. Кузь В. І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
6. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
7. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
8. Дебет-Кредит. Офіційний сайт. Розділ «Консультації». URL: <http://consulting.dtki.ua>
9. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
11. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Дебет-Кредит. Розділ «Консультації». Офіційний сайт. URL: <http://consulting.dtki.ua>
2. Ліга Бізнес-Інформ. Офіційний сайт. URL: www.liga.net
3. Нормативні акти України. Офіційний сайт. URL: www.nau.kiev.ua.
4. Податки та бухгалтерський облік. Офіційний сайт. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/>
5. Право України. Офіційний сайт. URL: <https://pravoua.com.ua/ua/>
6. Державна податкова служба України. Офіційний сайт. URL: <https://www.tax.gov.ua>

Навчальне видання

Юрчишена Людмила Вікторівна

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

методичні рекомендації щодо виконання
індивідуальних творчо-аналітичних завдань для здобувачів
вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Редактор О. А. Солдатова
Технічний редактор Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 15.12.2023
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 1,16.
Тираж 30. Зам. 100.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018